

DEKRET METROPOLITY KRAKOWSKIEGO W SPRAWIE ORGANIZACJI I FUNKCJONOWANIA KATECHEZY PARAFIALNEJ

Parafia „jest podstawowym miejscem katechezy” (KKK 2226) i „jest pierwszą po rodzinie szkołą chrześcijańskiej religii, modlitwy i formacji moralnej”. Dlatego w duchu nauczania Jana Pawła II, który w *Catechesi tradendae* stwierdza, że „parafia musi odnaleźć na nowo swoje powołanie” (67), chcemy uczynić z niej środowisko dopełniające katechezę szkolną i wprowadzające w życie sakramentalne Kościoła. Doświadczenia minionych kilkunastu lat, od powrotu nauczania religii do szkół, wskazują niezbicie na konieczność dopełniania religii w szkole katechezą w parafii. Jest to zgodne z wytycznymi Konferencji Episkopatu Polski, zawartymi w dokumentach w *Dyrektorium katechetycznym Kościoła katolickiego w Polsce* i w *Podstawie programowej katechezy*. Zasady tam zawarte, określają obowiązkowy program minimalny, dotyczący organizacji tej katechezy we wszystkich diecezjach w Polsce, natomiast poszczególne diecezje dopracowują ją szczegółowe zasady funkcjonowania tej katechezy. W archidiecezji krakowskiej należy tę katechezę organizować według następujących zasad i rozwiązań praktycznych:

§ 1

We wszystkich parafiach archidiecezji krakowskiej powinna być zorganizowana i *systematycznie* prowadzona katecheza parafialna dla dzieci i młodzieży dopełniająca szkolną lekcję religii, tak by utrzymać ciągłość katechezy aż do wieku dojrzałego. Wśród argumentów przemawiających za koniecznością takiej katechezy, jest przekonanie, iż Kościół nie będzie miał uformowanych dorosłych katolików, w tym inteligencji, jeśli zgubi ciągłość katechezy, zwłaszcza na poziomie szkół ponadgimnazjalnych i studiów. Bez katolików świeckich, przygotowanych przez katechezę (także dorosłych) nie spełni swojego ewangelizacyjnego zadania, gdyż będzie nieobecny i milczący w wielu najważniejszych dziedzinach życia. Zasadniczym miejscem takiej katechezy powinna być parafia zamieszkania, zgodnie z obowiązującą od lat zasadą: „katecheza w szkole, przygotowanie do sakramentów w parafii”.

§ 2

Katecheza w parafii powinna obejmować dzieci przygotowujące się do Pierwszej Komunii Świętej, młodzież przed bierzmowaniem, młodzież szkół ponadgimnazjalnych oraz studentów w parafii. Powinna mieć charakter zasadniczo inny niż szkolna lekcja religii. Mniej powinno w niej chodzić o wiedzę, bardziej natomiast o przeżycie wiary i dialog na tematy życia religijnego i moralnego.

§ 3

W odniesieniu do poszczególnych etapów wiekowych zaleca się prowadzenie w każdej parafii katechezy w następującym wymiarze minimalnym:

§ 3.1 Przygotowanie do Pierwszej Komunii Świętej

1. W przygotowaniu do Pierwszej Komunii Świętej przyjmujemy zasadę comiesięcznych spotkań przy parafii dla dzieci i ich rodziców. Mogą one być połączone z nabożeństwami w kościele, w czasie których dzieci otrzymują różańce, książeczki, świece, medaliki i w ten sposób są wprowadzane w rok liturgiczny, modlitwę i sakramenty. Wskazaniem jest, aby w prowadzenie tych spotkań włączeni byli wszyscy odpowiedzialni za przygotowanie dzieci do pełnego uczestnictwa w Eucharystii. A zatem katechezy te powinni prowadzić duszpasterze odpowiedzialni za przygotowanie do Pierwszej Komunii Świętej w ścisłej współpracy z katechetą uczącym dzieci w szkole.

2. Podstawowym miejscem tych spotkań jest parafia zamieszkania rodziców dziecka. Jeżeli Pierwsza Komunia Święta ma mieć miejsce w kościołach nieparafialnych, musi tam być prowadzone całoroczne przygotowanie dla dzieci i ich rodziców, takie, jakie prowadzą parafie.

3. Katecheci uczący dzieci pierwszokomunijne z różnych parafii powinni rzetelnie informować rodziców o zasadach regulujących przygotowanie do Pierwszej Komunii Świętej, a zwłaszcza o zasadzie: „katecheza w szkole a przygotowanie do sakramentów w parafii zamieszkania dziecka”.

Niemniej, księża proboszczowie proszeni są o wykazanie dużego zrozumienia dla rodziców pragnących, aby ich dzieci szły do Komunii Świętej wraz z całą klasą.

4. Doprowadzenie dziecka do Pierwszej Komunii Świętej domaga się dalszego wtajemniczenia w życie eucharystyczne. Służy temu regularna spowiedź i częsta Komunia Święta dziecka oraz praktyka dziewięciu pierwszych piątków miesiąca. Tematy te winny być podejmowane w katechezach w klasie trzeciej. Należy także pamiętać o przygotowaniu dziecka i jego rodziny do przeżywania rocznicy Pierwszej Komunii Świętej.

5. Zaleca się, aby w realizacji w/w zadań korzystać z materiałów przygotowanych w tym celu dla naszej archidiecezji, którymi są: *Pierwsza Komunia Święta wielkim świętem rodziny*.

§ 3.2. Przygotowanie do sakramentu bierzmowania

1. Sakrament bierzmowania udzielany jest przy końcu trzeciej klasy gimnazjum lub na początku pierwszych klas szkół ponadgimnazjalnych.

2. Podstawowym przygotowaniem jest dwugodzinna katecheza w szkole. Dodatkowym, koniecznym uzupełnieniem są spotkania z bierzmowanymi przy parafii zamieszkania. Należy organizować przy parafii po jednym spotkaniu w miesiącu w klasie pierwszej i drugiej gimnazjum oraz spotkania cotygodniowe w klasie trzeciej.

3. Dla ułatwienia pracy katechetów sugerujemy po 10 spotkań cotygodniowych w klasach pierwszych i drugich oraz 25 spotkań cotygodniowych w klasie trzeciej, rozpoczynanych z końcem września. Doświadczenie uczy bowiem, że młodzież lepiej przychodzi co tydzień w krótszym czasie niż co dwa tygodnie przez dziewięć miesięcy.

4. Spotkania te powinny mieć nade wszystko charakter modlitewno-celebracyjny, z możliwością rozmowy na tematy wiary i życia chrześcijańskiego. By tym zadaniom sprostać, nie można dopuszczać grup większych niż 20 osób. Przygotowanie to powinni prowadzić wszyscy katecheci szkolni w parafii, wsparci przez dobrych animatorów grup przy niektórych spotkaniach.

5. W każdej parafii powinny być grupy przygotowujących do bierzmowania. Od tej zasady nigdy nie robimy wyjątków. Natomiast mogą być wyjątki w stosowaniu zasady, co do udzielenia sakramentu w parafii. [Przykładowo: Do gminnego gimnazjum uczęszcza młodzież z trzech parafii. We wszystkich trzech parafiach trwa przygotowanie do bierzmowania, natomiast, jeśli chodzi o sam moment udzielania sakramentu, najrozsądniej będzie go udzielać razem, młodym trzech parafii, stosując zasadę, że co roku uroczystość ta będzie miała miejsce w innym kościele parafialnym]. W przypadku parafii małych lub gdy nie uda się wypracować w/w konsensusu, można łączyć klasy. Przyjmujemy jednak zasadę, że do bierzmowania wolno łączyć tylko w górę, to znaczy klasy III gimnazjum i pierwsze szkół ponadgimnazjalnych. Nie należy dopuszczać do bierzmowania uczniów klas pierwszych czy drugich gimnazjum.

6. Zaleca się poszukiwania w parafialnym przygotowaniu do bierzmowania nowych form formacji kandydatów. Bardzo pozytywnym doświadczeniem, godnym podejmowania i kontynuowania w parafialnym przygotowaniu do bierzmowania jest zwyczaj zabierania grupy na dzień czy dwa dni wspólnego bycia razem z katechetą poza parafią. Taki dzień skupienia połączony z wypoczynkiem, rozmową, zupełnie inaczej ustawia grupę do siebie i do katechety, a w konsekwencji do Kościoła i liturgii. Bywa też sposobem na większe rozmodlenie i zaangażowanie się w różne grupy istniejące przy parafii.

7. Parafialne przygotowanie do bierzmowania należy realizować w oparciu o materiały: *Wypluć na głębie*.

§ 4

Katecheza parafialna młodzieży szkół ponadgimnazjalnych

1. Troska Kościoła o młodzież nie może kończyć się na dobrze prowadzonym przygotowaniu do sakramentu bierzmowania. Dlatego młodzieży szkół ponadgimnazjalnych należy zaproponować kontynuację spotkań przy parafii. Celem tych spotkań jest pomoc młodzieży w „tworzeniu własnego projektu życia” (Jan Paweł II), czyli w odkrywaniu własnego powołania. Należy taką formę spotkań organizować w każdej parafii. Nie wolno tej formy katechezy uzależniać od liczby uczestników. Chciejmy się cieszyć każdą grupą, którą uda się utrzymać do matury. Praca w małych grupach z młodzieżą po bierzmowaniu obejmuje 25 spotkań w ciągu trzech lat. Mogą to być spotkania

comiesięczne bądź cotygodniowe, ale zablokowane w dwóch semestrach. Spotkania te powinien prowadzić duszpasterz we współpracy z osobami życia konsekrowanego, z poradnictwa rodzinnego czy innymi kompetentnymi osobami (małżonkowie, członkowie ruchów religijnych).

2. Według postanowienia Konferencji Episkopatu Polski udział w tej katechezie zastępuje bliższe przygotowanie do małżeństwa. Otrzymując zaświadczenie, uczestnicy tej katechezy są zobowiązani tylko do indywidualnych spotkań w kancelarii i poradnictwie dla narzeczonych.

3. Pomocą w realizacji parafialnych spotkań dla młodzieży szkół ponadgimnazjalnych mają być materiały: *3 razy M – czyli mocni mocą miłości*.

§ 5

Duszpasterską troską obejmujemy także wszystkich studentów, którzy studiują na terenie naszej archidiecezji. W dużych ośrodkach akademickich mają oni możliwość włączenia się w prowadzone dla nich duszpasterstwa akademickie.

Ponieważ liczba studentów stale wzrasta i realizują oni swe studia w różnych formach, dlatego w trosce o nich uprasza się księży proboszczów o zatroszczenie się o studentów ze swoich parafii. Roztropności i gorliwości duszpasterzy poleca się zorganizowanie duszpasterstwa akademickiego, szczególnie w parafiach większych, natomiast w parafiach mniejszych należy zadbać o kontakt ze studentami przy różnych okazjach, gdy są obecni w parafii rodzinnej.

Należy otoczyć opieką studentów studiów zaocznych, którzy często łączą pracę zawodową ze studiami, co utrudnia systematyczność praktyk religijnych, zwłaszcza niedzielnej Mszy Świętej. Duszpasterze powinni rozeznąć tę sytuację.

Tam, gdzie studenci nie angażują się w duszpasterstwa akademickie, warto zorganizować w parafii osobne spotkania (w formie dialogu, rozmowy) lub nauki rekolekcyjne specjalnie dla nich, w czasie rekolekcji parafialnych. Duszpasterstwo studentów nie jest jedynie domeną duszpasterzy akademickich. Stanowi bowiem przedłużenie katechetycznej troski o dzieci i młodzież, która wkraczając w wiek dorosły, będzie tworzyć oblicze Kościoła przyszłości.

/-/ kard. Stanisław Dziwisz

Kraków, dnia 30 października 2006 roku.